Чермак Богуслав

Біографія

Богуслав Чермак (Bohuslav Čermák, 1846–1899) — чеський поет, прозаїк, літературний критик та історик літератури. У його першій поетичній збірці є вірші про запорозьких козаків, написані під впливом українського фольклору. Згодом Чермак багато працював над біографіями чеських письменників і став першим біографом Яна Неруди.

Від Пацова до Праги

Чермак народився 31 жовтня 1846 року в чеському місті Пацові. Він був найстаршим із дванадцяти дітей суконника Вацлава Чермака. Після початкової школи навчався в гімназії міста Їндржихув Градець, а згодом у Таборі. У Таборі подружився з майбутніми письменниками Ладіславом Квісом і Мирославом Крайніком. 1865 року став одним із засновників таємного студентського гуртка "Slavoj" і під псевдонімом Трнавський (Trnavský) дописував до його рукописного часопису "Lužnice".

У 1867 році Чермак переїхав до Праги, де вивчав історію та географію на філософському факультеті. Наступного року його вірші вийшли в альманасі "Ruch", виданому з нагоди закладення першого каменя празького Національного театру. Кошти від продажу альманаху призначалися на будівництво театру. Після навчання Чермак викладав у приватній гімназії, а 1873 року почав працювати в Празькій університетській бібліотеці. Досвід цієї роботи він узагальнив у книжці "Основи бібліотечної справи" ("Základové knihovnictví", 1893), у якій розповів про впорядкування бібліотечного фонду й управління бібліотекою.

Козацькі сюжети в поезії Чермака

Перша окрема збірка Чермака "Вірші" ("Básně") вийшла 1875 року. У ній поруч із любовною лірикою є твори, стилізовані під українські народні думи. У першій із "Думок" ("Dumky") молодий козак повертається з війни й довідується від ворона, що замість рідної хати на нього чекають три могили. Вірш побудований на повторах, які надають розповіді пісенного звучання. У творі "Про похід на Чорне море" ("O výpravě na černé moře") старий осавул розповідає козакам про морський похід, а один зі слухачів питає, чи повернувся живим отаман Петро Конашевич.

Оповідання та переклади

Для збірки "З нашого села" ("Z naší dědiny", 1885) Чермак зібрав оповідання й гуморески про життя рідного краю. У прозі він звертався і до сюжетів, дія яких відбувається далеко від Пацова. Наприклад, події новели "Уріда" ("Urida")

розгортаються в Алжирі. Останню книжку Чермака, "Малі оповідання" ("Malé povídky"), видали 1895 року.

"Лексикон чеської літератури" та дослідниця Зузана Ракова пов'язують із Богуславом Чермаком один із ранніх чеських перекладів роману Жуля Верна "Два роки канікул" ("Dva roky prázdnin"). У бібліотечних каталогах цей переклад також фігурує під іменем Богуміла Чермака.

Літературна критика і праця про Яна Неруду

У 1886–1891 роках Чермак писав літературні огляди для празької газети "Národní listy". У 1890–1891 роках він готував огляди чеської літератури й для лондонського часопису "The Athenaeum". У журналі "Květy" друкував розвідки про чеських письменників, зокрема Вацлава Шолца, Берту Мюльштейнову та Прокопа Хохолоушека.

У 1895 році в "Květy" почала виходити біографічна й літературознавча студія Чермака "Ян Неруда". Праця залишилася незавершеною, проте саме її чеські довідники називають першою спробою монографічного життєпису Неруди. Богуслав Чермак помер 9 лютого 1899 року в Празі. Його поховали на Ольшанських цвинтарях.